

Nova Aql. 1970. júl. 5. 21:10 UT. = 10,2, júl. 6. 20:40 UT. = 10,2, júl. 7. 21:10 UT. = 10,7 magn.

Nova Sct. 1970.

szept. 4. 20:50 UT. ~9,5

szept. 5. 19:30 UT. 9,6

szept. 6. 20:10 UT. 9,9

szept. 7. 19:30 UT. 9,7

szept. 12. 20:10 UT. 9,8

szept. 22. 18:40 UT. >10,0

ifj. Bartha Lajos /Jósvafő/

Az Abe 1970g üstökös fotografikus fényessége

Az Abe üstökös vizuális fényességéről a METEOR előző száma közölt ismertetést. Saját távcsővemre szerelt fotokamerákkal 1970. szept. 11-21 között 7 felvételt készítettem az Abe üstökösről, 15-30 perc közti kinttartással. A felvételek F: 1/4 fényerejű, 200 mm fókuszú Orestegor, és F: 1/4-es, 135 mm-es Sonnar objektívvel készültek, 27/10 DIN-es ORWO pánfilmre. A fényességet a környező csillagokhoz és az M 13 gömbhalmazhoz lehetett viszonyítani. Ennek alapján az Abe üstökös fotografikus /pg/ fényessége a következő volt:

szept. 10. 0:30 UT. 6,3^m

szept. 19. 19:15 UT. 6,1

szept. 20. 20:30 UT. 6,2

szept. 20. 21:10 UT. 6,1

szept. 21. 20:00 UT. 6,3^m

szept. 22. 20:10 UT. 6,2

szept. 22. 21:10 UT. 6,3

Összehasonlítva a szemmel végzett fénybecslésekkel, kitűnik, hogy a fotografikus és a vizuális fényességéből adódó C színindex / C = $m_{pg} - m_{vis}$ / +0,3. Ez arra mutat, hogy az Abe üstökös színe erősen sárga volt, mivel az összehasonlító objektumok színe is már + színindexű, azaz sárgás árnyalatú.

dr. Balázs László /Pécs/

CSILLAGOS ÉG /1971. ápr.-máj./

A Merkúr ápr. 7-ig az esti égen, napnyugta után nyugat felé látható, mintegy 8-11°-kal a láthatár felett, az esti szürkületben. Az év során ez a legjobb időszak a napnyugta utáni észlelésre. Május közepén a hajnali égbolton tűnik fel, keleten, de észlelési lehetősége nagyon rossz. A Vénusz a hajnali szürkületben látható, megfigyelésre nem alkalmas. A Mars bolygó április elején még hajnali 2 óraker kel, május végén már éjfélkor felbukkan és látszó átmérője is 11,712-ről 13,54-re nő, azaz ebben az időpontban 150-szeres nagyítással akkorának látszik, mint a Hold puszta szemmel. A Jupiter a késő éjszakai órákban jól látszik, látszó átmérője ápr. 30-én 44,32, tehát 45-szörös nagyítással látszik akkorának, mint távcső nélkül a Hold. A Szaturnusz eltűnik az esti szürkületben.

Események, 1971. ápr.-máj.

Ápr. 1.	19 ⁿ	20 ^m	Merkúr legnagyobb keleti kitérése /19°/, az esti égbolton.
3.	20	00	A Titán legnagyobb keleti távolsága a Szaturnusztól.
4.	1	44	A mű Cancri fedése a Holddal /5,4 magn./ belépés a sötét oldalon.
11.	23	15	Csak a Jupiter IV. holdja látszik, 12 perc alatt a másik három is feltűnik.
30.	21	04	A 187B Geminorum fedése /6,2 magn./ belépés a Hold sötét oldalán.
Máj. 3.	22	07	A 31 Leonis /4,6 magn./ fedése a Hold sötét oldalán.
13.	1	45	A 43 Ophiuchi kilépése a Hold mögül, az északnyugati oldalon, a világos részen.
	18	45	A Jupiter fedi a béta Scorpiit. Nálunk nem látható; amikor a bolygó felkel, a csillag még szoros közelségben van.
15.	-		Májusi Bootida meteorraj kezdete.
17.	10	45	Merkúr nyugati kitérése /26°/
20.	21	30	A Jupiter 0,7 fokos szoros közelségben a Neptunusszal, attól északra /Foto!/
23.	0	45	A Vesta kisbolygó szoros közelségben az o Capricorninhoz /0°22' délre/; koordinátái: RA = 21 ⁿ 21 ^m ,1 Dekl.= 18°28'.

Fényesebb Mira Ceti változók maximumai

R Andromedae	6,7 magn.	410 nap	Ápr.	3 - 6.
S Camelopardalis	8,0 "	326 "	"	8 - 12.
R Cassiopeiae	4,8 "	431 "	"	19.
R Leonis	5,5 "	313 "	"	20-22.
S Herculis	7,4 "	327 "	"	25-27.
T Cephei	5,2 "	388 "	"	27.
R Draconis	7,0 "	235 "	Máj.	1 - 3.
R Geminorum	5,9 "	370 "	"	10-16.
R Vulpeculae	8,1 "	137 "	"	4 - 7.
R Ursea Majoris	7,5 "	302 "	"	12-20.

Az R Uma periódusa erős mértékben eltolódott, amíg az elméleti maximum márc. végére adódik, addig a ténylegesen észlelt kb. máj. második felében várható. L. térképünket.

FIGYELEM! Május közepétől várható a májusi Bootida meteorraj jelentkezése, amelyet 10 éve amerikai észlelők fedeztek fel. A raj maximuma május 15 körül van, ekkor 15 perc alatt kb. 20 meteor tűnik fel. A kisugárzási /radiáns/ pont az Arcturustól nyugati irányban van, koordinátái: RA = 13^o7', Dekl.= + 21°. Mivel máj. 15 után a Hold már késő éjszaka kel fel, a hónap második felétől érdemes a májusi Bootida raj meteorjainak számolásával foglalkozni. Az adatokat Mezősi Csaba /Pécs, Vak B. u. 50/ címre kérjük küldeni.

Egy különös, ismeretlen eredetű égi jelenség?

Keszthelyi Sándor tagtársunk több levelében arról számolt be, hogy a városi fényektől mentes holdatlan éjszakákon időnként hirtelen, szinte villanászerűen kifényesedik az égbolt egy területe. A jelenség időtartama a másodpercnél csupán tötrésze, a kifényesedés területe a levegő átlátszóságától függően 40-70 fokos átmérőjű terület. A felvillanó fény erőssége a Tejút fényességéhez hasonlítható.

A jelenség olyan, mintha szemünk káprázna, vagy mintha oldal, vagy a hátunk mögött meteor villant volna fel., de maga a jelenség nem hasonlítható meteorfelvillanáshoz, minthogy nem tűzcsik formájában mutatkozik, hanem az ezüstös fényfolt egyenletesen jelentkezik elég nagy területen.

Keszthelyi Sándor egész kis észlelő hálózatot szervezett már a jelenség észlelésére, jelentése szerint a felvillanás az égboltnak egy helyén és naponta csak egyszer történik meg és a különböző feltűnésekben periódus mutatkozik.

Kérjük azokat, akik már észleltek hasonló jelenséget, vagy a jövőben észlelnek, az időpont és az égi hely /csillagkép/ feltüntetésével jelentsék megfigyelésüket Uránia Bemutató Csillagvizsgáló, Budapest I., Sánc utca 3/b. címre.

dr. Kulín György